Redacţiunea, Administraţiunea, şi Tipografia:
Braşov, piaţa mare Nr. 30.

Scrisorĭ nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.

INSERATE se primesc la Administraţiune în Braşov şi la următórele Birourĭ de anunciurĭ: în Viena: M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks Nachfolger; Anton Oppelik, J. Dannebcr, în Budapesta: A. V. Goldbergerg, Eckstein Bernat; în Bucuresci: Agence Havas, Succursale de Roumanie; în Hamburg: Karolyi & Liebmann.

Preţul inserţiunilor: o seria garmond pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială.

Reclame pe pagina a 3-a o seria 10 cr. seu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LIX.

„Gazeta" iese în fiă-care di.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe şese lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl.
N-riĭ de Duminecă 2 fl. pe an.

Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 fr., pe treĭ lunĭ 10 fr.
N-riĭ de Duminecă 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.

Abonamentul pentru Brasov
administraţiunea, piaţa mare, Târgul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe treĭ lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 40. Braşov, Mercurĭ, 21 Februarie (4 Martie) 1896.

Condeiul simbriaş.

IV.

Braşov, 20 Februarie v.

Sub rubrica „Situaţiunea dela 1884", Ioan Slavicĭ voesce sĕ arate în ce stare s'aflau Românii ardelenĭ cu politica lor, când cei din directoriul „Institutului tipografic" au „sciut sĕ-şĭ asigure péna luĭ", puindu-l ca director politic în fruntea „Tribunei" nou înfiinţate.

P'atuncĭ, înainte de a-şĭ pacheta geamantanul, cu care avea sĕ plece la Sibiiu, Slavicĭ spunea tuturor cunoscuţilor sĕi din Bucurescĭ în gura mare, că „are sĕ mérgă în Transilvania sĕ-i înveţe el pe Românii de acolo, cum trebue sĕ facă politică".

In spiritul acesta plin de înfumurare şi îngâmfare personală este scris şi capitlul amintit din broşura „Tribuna şi Tribuniştii". Autorul ne dovedesce, că n'a cunoscut nicĭ înainte cu 12 anĭ situaţiunea şi că adĭ o cunósce încă şi mai puţin. Ne mai dovedesce, că, cum era atuncĭ, el este şi adĭ un ignorant istorico-politic şi că acéstă scădere, inherentă individualităţii sale, caută sĕ-o ascundă desfăşurând în schimb aptitudinele sale firescĭ de om viclén şi mare intrigant.

Dér sĕ vedem, cum zugrăvesce broşura situaţiunea dela 1884.

In trécăt observăm, că unele părerĭ, ce le marchéză autorul într'un capitol, le desvóltă mai departe în capitolele următóre, puindu-le în altă legătură, ba dându-le adese-orĭ chiar un sens cu totul contrar. Acésta este particularitatea metodei sale săritóre, cu care scie aşa de bine sĕ încurce pe cetitor, sĕ-l amăgéscă asupra adevĕratului sĕu scop şi sĕ-l preocupe pentru planurile sale ascunse.

In 1884 Românii ardelenĭ — scrie Slavicĭ — s'aflau într'un mare hal. „Matadorii" séu „ante-luptătorii naţionalĭ", carĭ luaseră, dela 1867, conducerea din mâna Episcopilor, nu s'au putut emancipa de sub înrîurirea celor din urmă. De acéstă înrîurire guvernul unguresc sciea sĕ se foloséscă spre a zădărnici silinţele „matadorilor". Strîmtoraţĭ astfel între guvern şi oposiţiunea naţională română, Episcopii au căutat a se pune bine şi cu unii şi cu alţii. Pe faţă „făceau serviciile cerute de guvern", ér pe sub mână „se puneau în înţelegere cu ante-luptătorii."

„Tóte se hotărau în *consfătuirĭ intime*... Parola era: „Voi sĕ nu faceţĭ nimic fără de noi, noi sĕ nu facem nimic fără de voi şi toţĭ împreună nimic sĕ nu facem"... Acéstă *promiscuitate politică* se numia apoi **„solidaritatea naţională"**... ér guvernului îi venia de minune acéstă „tainică" legătură dintre oposiţionalii independenţĭ şi Episcopii atêrnătorĭ de dênsul...

Guvernul ungar s'a şi folosit — ne spune Slavicĭ — cu prisos de situaţiunea favorabilă, ce i-o crease acea „solidaritate naţională" a Românilor şi când rĕposatul Ioan Brătianu a înaugurat în România politica de apropiere către Austro-Ungaria, acel guvern — „necutezând a înfrunta opiniunea publică maghiară prin o *sinceră încercare* de-a resolva *în mod serios* conflictul dintre Ungurĭ şi Românĭ" — „şi-a dat silinţa de-a produce în afară *aparenţele unei resolvărĭ*". Guvernul ungar a pus decĭ la 1884 din nou şurubul la Sibiiu şi la Blaşiu şi a produs următorul resultat:

„In ajunul alegerilor dela 1884 s'a întrunit la Budapesta o conferenţă naţională română presidată de Metropolitul Miron şi a stabilit un program, pe basa căruia urmà sĕ se organiseze un **partid român guvernamental**.

„După înţelegerea luată de *„anteluptătorĭ"* în *„consfătuirĭ intime"*, acest partid guvernamental *avea sĕ lucreze în înţelegere cu cel oposiţional* organisat pe basa programului stabilit la 1881 în conferenţa dela Sibiiu. Preşedintele acestui partid, părintele Vicar *Nicolae Popea*, nefiind accesibil pentru acéstă politică de duplicitate, s'a retras din comitet, ér preşedinţa a luat'o d-l Partenie Cosma, soţul unei nepóte de frate a Metropolitului Miron şi cel mai intim dintre ómenii de casă ai acestuia".

„Ast-fel tóte elementele erau adunate *din nou* la un loc, *„solidaritatea"* se *„cimentase"* mai bine decât orĭ şi când şi guvernul **era sigur**, *că n'au Românii sĕ mai pornéscă nicĭ o acţiune supĕrătóre pentru dênsul* şi că, în schimbul câtor-va concesiunĭ de natură personală, **va puté sĕ obţie din partea Românilor o manifestaţiune de mulţumire generală"**.

Scim cu toţii, cât de amarnic s'a înşelat guvernul şi **ce mare ruşine au păţit** toţĭ cei ce au luat parte la *„cimentarea"* acestei *„solidarităţĭ"*.

„Prea proştĭ ar fi trebuit sĕ fiă Românii, pentru ca sĕ fiă înşelaţĭ prin o **intrigă atât de primitiv ţesută**. S'au găsit între dênşii pretutindenĭ **ómenĭ neasemĕnat mai deşteptĭ** decât *„matadorii consolidaţĭ"*, şi în timp fórte scurt **lumea a fost luminată şi sciea ce are sĕ facă**. (pag. 15, 16).

Aţĭ înţeles? — Românii noştri erau legaţĭ şi ferecaţĭ de mânĭ şi de picióre cu „solidaritatea naţională" înaugurată la 1881, care la 1884 se cimentase în „consfătuirĭ intime" „mai bine ca orĭ şi când", ér conducĕtorii lui erau gata a-i trăda şi a-i face sĕ se închine guvernului ungar. A trebuit sĕ vină Ioan Slavicĭ cu „amicii sĕi" şi sĕ întemeieze — cu ajutorul „ómenilor cu bun simţ practic", carĭ li-au dat banii, — „Institutul tipografic" şi „Tribuna" editată de acest institut, ca lumea românéscă sĕ fiă luminată asupra primejdiei, în care se afla, şi sĕ scie ce are sĕ facă!

Eată cum descrie Slavicĭ metamorfosa, ce pretinde că s'a sĕvêrşit, îndată după ce dênsul a apărut, ca un *„Deus ex machina"*, pe scena Ardealului:

„Câte-va sĕptĕmânĭ în urmă (după înfiinţarea „Tribunei"), conferenţa electorală întrunită la Sibiiu **s'a pronunţat contra politicei de „solidaritate"**, a hotărît presentarea *memorandului*, a făcut loc pentru *„Tribuniştĭ"* în comitetul executiv, al căruia preşedinte a fost ales rĕposatul George Bariţiu şi din care d-l P. Cosma a fost nevoit sĕ se retragă. (pag. 26).

Şi tóte aceste mistificărĭ tendenţióse şi afirmărĭ mincinóse le scrie Ioan Slavicĭ, sigur fiind, că nouĕdecĭ la sută dintre cei carĭ au primit şi vor primi broşura sa, — ce, precum scim, se împarte gratuit, negreşit că nu pe socotéla autorului, printre publicul român de dincóce şi de dincolo — póte nicĭ ideă nu au despre cele ce s'au petrecut la 1884 în Ardél şi décă au şi sciut ceva, au uitat, căcĭ sunt 12 anĭ la mijloc.

Sĕ cercetăm însĕ faptele.

Slavicĭ susţine, că planul „anteluptătorilor" din fruntea „solidarităţii naţionale" a fost de a lucra în înţelegere cu partidul guvernamental al „Viitorului", ce era la 1884 în formare, ba că erau tóte pregătite pentru capitulare.

Ei bine, cumcă n'a fost aşa şi cumcă, prin urmare, tot ce scrie Slavicĭ mai sus este minciună impertinentă, o dovedesce mai pe sus de tóte faptul următor, ce-l vom reîmprospĕta aicĭ în memoria tuturor, carĭ au luat parte într'un mod séu altul la evenimentele din 1884.

Vreţĭ sĕ sciţĭ ce s'a petrecut câte-va sĕptĕmânĭ în urma înfiinţării „Tribunei?" Eată ce:

Incă nicĭ nu şi-a fost despachetat bine geamantanul, cu care a sosit dela Bucurescĭ la Sibiiu şi étă că în Nr. 29 al „Tribunui" din 1884 — o lună după înfiinţarea acestei foi — directorul ei politic Ioan Slavicĭ, şi-a şi luat îndrăsnéla de a se adresa în ajunul conferenţei naţio-

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS."

Cetinje.

— Schiţă, după *Pierre Loti.* —

(Fine)

De când esistă micul Montenegru, Europenii fac mereu amintire despre ceremoniile dela nunţĭ şi despre cântecele lor.

Tocmai adĭ îşĭ serbéză nunta adjutantul principelui cu una din cele mai avute fete ale ţinutului. Privim de alungul convoiul, care într'adevĕr e plăcut şi atrăgĕtor. La un capĕt al stradei lungĭ s'apropie 30 de feciorĭ călărĭ. Unul din ei flutură stindardul naţional, pe care e cusută o cruce albă. Toţĭ îşĭ descarcă armele, firesce, că numai în aer. Tinerii duc mirésa în casa mirelui. Fiind-că, după vechiul obiceiu, mirésa au răpit'o *la părere*, din casa părintéscă, la tot pasul ei isbucnesc în manifestaţiunĭ de victoriă.

La celalalt capĕt al drumului nuntaşii aştéptă pe feciorĭ şi îi îmbie din greu cu póme şi vin. Vinul îl beau stând călare. Feciorul, care deschide convoiul, bea cel dintâiŭ. Il chiamă Petrovicĭ, şi numele lui e cunoscut din rĕsboiul cu Turcii. Sub el jócă un armăsar înfocat şi alb, şi haina lui abia birue bogata broderiă de aur.

Decât toţĭ e mai frumósă şi mai strălucitóre mirésa. Ea pare a fi abia de 18 anĭ. Imbrăcămintea ei e fórte bogată. Pieptărelul sĕu de catifea e garnisit cu aur şi pe umerii ei delicaţĭ se odihnesce un paliu alb brodat cu aur. Frêul i-l ţin doi ómenĭ.

Frumósa mirésă a părăsit casa părintéscă deja des de dimineţă; părinţii ei locuesc în drumul, ce duce spre Albania, şi departe binişor de Cetinje. Ea e singura femeiă între aceştĭ feciorĭ. Puţin e cam palidă şi obosită de calea lungă, ce a făcut, şi mânile îmbrăcate în mănuşĭ albe şi-le rădimă pe şea. Când ajunge în oraş, unde tot ochiul numai asupra ei privesce, roşind îşĭ plécă ochii, şi acéstă modestiă o face şi mai răpitóre.

Dinaintea rĕspântiei stă palatul princiar. Are şi grădină şi curte. La întrare sunt douĕ lămpĭ. De-altmintrelea palatul apare ca locuinţa unui cetăţén mai cu dare de mână. In dosul palatului se întinde o grădină mare şi tristă. Păreţĭ scundĭ, rêndurĭ óble de arborĭ, tufe dese, de pe carĭ deja au cădut frundele. Micul moştenitor de tron obicĭnuesce a-se juca în acéstă grădină cu cele douĕ surorĭ ale lui.

In vecinătatea noului palat se vede încă palatul cel vechiŭ, care e de un esterior şi mai simplu. In curtea părăsită zac nisce tunurĭ luate dela Turcĭ. Mai departe se află capela princiară şi un castel vechiŭ care stă culcat pe-o stâncă pleşuvă. In vêrful stâncei priveghiază un turn rotund, care sémĕnă unei morĭ de vênt lipsită de vêntrele. Din turnul acesta se póte vedé întreg oraşul, câmpurile sĕmĕnate, plopii şi munţii surii, carĭ împrejmuesc oraşul întreg, ca pe un circ. Odinióră turnul se folosia pentru un scop fórte deosebit. Capetele Turcilor ucişĭ, aşedate în feréstră, erau espuse vederii marelui public. Obiceiul acesta s'a pierdut de mult. In locul capetelor de om au atêrnat clopot în turn. Clopotul e un dar al Ţarului rusesc.

Intr'o sală a castelului, — care sémĕnă c'o adevĕrată magazie şi la care poţĭ sĕ ajungĭ numai cu ajutorul scărei, — sunt espuse comorile bisericescĭ. Dulapurĭ pline de praf ascund ţĕsăturĭ scumpe, vestminte bisericescĭ de valóre, potire ş. a. Sunt lucrărĭ preţióse, fine şi artistice.

Printre vechile relichii, paiangenul îşĭ ţese pânza sa fină, şi lângă evangeliul ritului slav am aflat în acéstă sală periodicul *„Revue des deux Mondes"* de pe dece anĭ. —

Capela princiară e strîmtă, scundă şi întunecósă. De amêndouĕ părţile întrării se află câte-o statuă négră obdusă cu argint ţinênd în mână o sabiă. Aicĭ e cripta princiară. Aicĭ rĕposéză acei principĭ cu suflet de erou, carĭ şi-au aflat mórtea în lupta contra Turcului.

Acesta într'adevĕr e Montenegru! Sabiă în biserică! Poporul acesta vitéz şi rĕsboinic îşĭ mestecă sentimentele religióse cu luptă şi rĕsbunare şi îşĭ află plăcere în capetele tăiate.

Interiorul capelei este obdus cu o pătură de lemn văpsit şi aurit. După datina slavă, la altar conduc trei scărĭ sculptate. Sanctuarul bisericei se află în aripa stângă, unde lumina sórelui străbate numai cu greu. Aicĭ se păstréză relichiile Sântului-Petru aşedate într'un mare cosciug. De-asupra cosciugului atârnă icóne bătute cu aur. Sunt classicităţĭ curat slave. Vécurile au lăsat urme şi pe icóne. Din increţiturile

nale dela 1 Iunie a aceluiaş an astfel cătră obştea română ardelenéscă:

„**Trebue sĕ înlăturăm din programa dela 1881 tot** ceea ce ar puté sĕ fiă luat **drept pretext** *spre a ne bănui de* **tendinţe nelegitime**, spre a ne desbina, orĭ spre a ne lipsi de simpatiile, de carĭ ne bucurăm astădĭ, şi sĕ **adaugem** la el ceea ce pôte sĕ pună **mai bine în evidenţă** dreptatea causei representate de noi, pentru ca prin acésta **sĕ le deschidem şi fraţilor noştri întraţĭ în partidul guvernamental un drum de retragere** din posiţiunea umilită, ce li-s'a creat“.

In acelaş Nr. al „Tribunei“ I. Slavicĭ mai scriea:

„**Noi nu putem contesta legalitatea stărilor de lucrurĭ create prin pactul dualist.**“

Două dile mai târdiu Slavicĭ a îndemnat pe amicii sĕi: părintele N. Cristea, „pavĕza“ tinerilor, carĭ au întemeiat „Tribuna“ şi pe d-l Diamandi Manole, „care a jertfit mii de florenĭ şi a alergat anĭ de dile pentru Tribuna“, i-a îndemnat, dicem, sĕ propună, în comisiunea alésă de conferenţa naţională pentru pregătirea resoluţiunilor, *ştergerea punctului 9 din program*, ce tracta despre dualism, şi care ştergere trebuia sĕ aducă cu sine inevitabil şi ştergerea punctului I privitor la autonomia Transilvaniei.

Décă au rĕmas singurĭ cu propunerea lor, şi décă programul naţional a fost ferit de ştirbire, acésta nu este a se mulţumi „deşteptăciunei neasemĕnat mai marĭ“ a urzitoriului ei, ci fără îndoiélă numai prostiei „matadorilor consolidaţĭ“!

CRONICA POLITICĂ.

— 20 Februarie.

De cât-va timp încôce a început aşĭ da părerea şi pressa din străinătate asupra sĕrbărei mileniului. Mai ales pressa din Germania se ocupă mai mult cu acest „viitor eveniment europén“. Dintre diarele mai marĭ germane, „*Kölnische Ztg.*“ observă aşa dicênd o atitudine neutrală faţa cu Maghiarii şi sĕrbarea lor, „*Münchener Allg. Ztg.*“ şi „*Frankfurter Ztg.*“ ţin mai mult partea Maghiarilor, până când organele „*Schulverein*“-ului iau hotărît posiţiă contra sĕrbărilor milenare. Astfel „*Mitteilungen des d. Schulvereins*“ se esprimă într'unul din numerii lor mai noi asupra sĕrbărilor milenare între altele în următorul mod: „Cestiunea mileniului merită atenţiunea mai de aprópe, deórece Maghiarii îşĭ dau tóte silinţele sĕ atragă la sĕrbărĭ şi pe celelalte naţionalităţĭ nemaghiare şi mai ales pe „*urgisiţii*“ Germanĭ. Despre asuprirea germanismului în Ungaria s'a scris fórte mult. Şése milióne de Maghiarĭ asupresc şi terorisézā 12 milióne de Germanĭ, Românĭ, Croaţĭ, Sêrbĭ şi Slovacĭ. Procederea faţă cu naţionalităţile pôte fi numită, cu drept cuvênt, *brutală*. Maghiarisézā oraşele; la oficii se scrie şi vorbesce numai unguresce; unde poporaţiunea e nemaghiară se numesc tot funcţionarĭ maghiarĭ etc. O circulară germană a fost respinsă cu cuvintele: „Nu se primesce, cine mâncă pâne „*ungară*“ trebue sĕ cugete şi scrie *unguresce*“. Din şcólele elementare budapestane s'a eliminat limba germană. Nenumĕrate esemple de acestea se pot produce şi cita. Intre astfel de împrejurărĭ nu se póte îndestul *desfătui dela visitarea esposiţiei milenare*. Fiă-care German năţionalist sĕ se gândéscă bine, până ce, va întreprinde o călĕtoriă costisitóre într'o ţéră, unde fraţii sĕi germanĭ sunt trataţĭ în mod atât de brutal.“

*

Din **Constantinopol** se anunţă, că *Sessik*-Paşa, adlatusul ministrului de rĕsboiŭ, majorul *Hursid*, al doilea comandant al palatului Dolmabagdse, şi majorul *Ahmed*, profesor la şcóla de resbel, au fost degradaţĭ şi osândiţĭ la galere pe viéţă, pe motiv, că ar sta în legăturĭ cu *Turcii tinerĭ*, carĭ inscenézā conspiraţiunĭ contra Sultanului. Mai departe se anunţă, că *Sultanul* totuşĭ s'a hotărît sĕ mérgă la biserica *sf. Sofii* în diua de Ramazan. Calea dela palat până în moşeă a făcut'o Sultanul, însoţit de *Osman Ghazi Paşa*, eroul dela Plevna. Nu s'a întêmplat nicĭ un accident, singur numai împrejurarea aceea a fost bătătóre la ochĭ, că între şcolarii, carĭ formau şpalier, n'a fost nicĭ un şcolar armén.

*

In Madrid a produs mare iritaţiă o poruncă ce-a dat'o alaltăerĭ **ministrul de resbel spaniol**, ca adecă *flota sĕ stea gata de plecare*. Probabil, că flota va merge la insulele Antile. Afară de acésta mai stau gata de plecare şi *20.000 soldaţĭ de infanteriă şi 2000 de cavaleria*. Se dice, că tóte aceste mĕsurĭ sunt luate pentru o apĕrare energică a coloniilor şi ţinuturilor spaniole, pe carĭ în timpul din urmă le amenință fórte mult Republica nord-americană. Ambasada americană din Madrid este di şi nópte păzită de poliţiştĭ, deórece este de temut, că poporaţiunea va *năvăli asupra ei*.

„Nume maghiare în şcóle valahe“.

Sub acest titlu publică „Magyarország“ în numĕrul sĕu mai nou un articul datat din Lugoş şi subscris de un Máthé György, care precum se vede, încă e unul dintre acei flămêndĭ, carĭ cu „patriotismul“ lor vor sĕ-şĭ câştige câte-un os de ros.

Articulul din vorbă, care mirósă fórte mult a condeiu de renegat, are de scop sĕ „dovedéscă“ lumei jidano-maghiare, că nu Maghiarii âmblă sĕ maghiariseze pe „Valachĭ“, ci tocmai „Valahii“ valahisézā pe Maghiarĭ, ba încă în acéstă operă de valahisare sunt sprijiniţĭ chiar şi de Maghiarĭ!

Pentru dovedirea acestor năsdrăvănii, jupânul Máthé se provócă la şcólele medii românescĭ şi dice, că până erau stăpânĭ pe matricule, preoţii românĭ purtau matriculele în limba română şi aşa-şĭ „permiteau“, ca numele familiare de origine maghiară sĕ le înregistreze schimbate şi falsificate. După lege, cu ocasiunea îmatriculărilor şcolare numele de familiă trebue sĕ se scrie aşa, precum este scris în estrasul matricular. De aci a urmat, că şi numele de familiă ale studenţilor „maghiarĭ“, carĭ au fost „valahisate“ de preoţii românĭ, imatriculându-se la vre-un gimnasiu unguresc, au rĕmas tot „valahisate“. Ast-fel—dice „patriotul“ Máthé — profesorul îmatriculator sancţionézā în mod oficial falsificarea numelui familiar, curat maghiar“, comisă de preot.

După acestea se provócă la programa *gimnasiului român şi a şcolei comerciale şi reale din Braşov* pe an. şcol. 1894—5 şi dice, că în acéstă programă *nu este o tabelă statistică, care sĕ arate naţionalitatea elevilor*, dér cu tóte acestea el a aflat 32 de tinerĭ cu nume familiare unguresci şi carĭ, prin urmare, sunt *Maghiarĭ*. Intre aceste 32 nume el înşiră d. es. pe *Garoiu* (făcut din „*Garai*“), *Sasu* („*Sas*“), *Bârsan* („*Bársóny*“), *Voina* („*Vajna*“), *Filip* („*Fülöp*“), *Tanase* („*Tana*“), *Noghea* („*Nagy*“). *Caşaş* („Kaszás“), Raţiu („Rácz“), *Lupescu* (făcut din „Wolf“ séu „Farkas“.) etc.

Asemenĭ date, dice jupânul Máthe, se află şi la gimnasiul din Blaşiu şi la cel din Năsĕud. Mai observă apoi, că în programele acestor gimnasii,—„în potriva ordinaţiunei din 1894 a ministrului de interne, de-a se scrie numele localităţilor din Ungaria în limba maghiară,—locul nascerei elevilor e pretutindenea scris cu numele valah al sĕu“.

Din tóte acestea conchide nĕsdrăvanul „patriot“, că la şcólele române „se corumpe şi falsifică nu numai spiritul şi sentimentul maghiar al şcolarilor, ci chiar şi numele“. Dovada cea mai puternică îi este numele Jidanului *Lupescu*, făcut din „Wolf“ séu „Farkas“, căcĭ — dice el, — nu se póte închipui, că în cartea de botez a acestui Jidan sĕ fi fost numele „Lupescu“.

Nu vom sta de vorbă cu un nemernic ca Máthe György, căruia „Magyarország“ îi deschide colónele numai fiind-că scrie în contra Românilor. Amintim numai, că *e o minciună* afirmarea lui Máthé, că în programa gimnasiului din Braşov nu s'ar afla o tabelă statistică, care sĕ arate naţionalitatea elevilor. Acéstă tabelă se află pe pag. 101 a programei.

Ce privesce Jidanul Lupescu, fost anul trecut în cl. I reală, după care îi lasă „patriotului“ gura apă, amintim numai atâta, că el este original din Brăila şi *de-acolo a venit aici cu numele Lupescu*, în programă însĕ el e classificat ca Jidan. Décă „patriotul“ Máthé n'ar fi fost condus de tendinţe mişelescĭ, ar fi putut sĕ se convingă despre acestea din însa-şĭ programa şcólelor nóstre.

SCIRILE DILEI.

— 20 Februarie.

Imormêntarea lui Starcevicĭ s'a sĕvêrşit alaltăerĭ în Agram în presenţa unei marĭ mulţimĭ de popor. Au luat parte la îmormêntare deputaţii partidei din drépta, reuniunile de cântărĭ din Agram, deputaţiunĭ numĕróse din Croaţia, Dalmaţia şi Istria, studenţĭ în costum naţional croat şi multe dame îmbrăcate în negru. Clubul croat din Viena a fost representat prin Spinciĉĭ Bianchini. Conductul funebral a plecat dela casa rĕposatului şi a percurs chiar cercul, pe care l'a representat Starcevicĭ ca deputat. După ceremoniile bisericescĭ au ţinut vorbirĭ Dr. Frank, Dr. Fresicĭ, bar. Rukavina şi un student croat. Intre multele cununĭ depuse pe mormênt s'a putut vedé şi cununa deputaţilor dietei croate. Se dice, că din incidentul morţii lui Starcevicĭ se va ţiné astădĭ în Agram o adunare a partidului, pe care îl representase el, şi cu acéstă ocasiune se vor împăca cele două fracţiunĭ, în carĭ se desbinase în timpul din urmă partidul lui Starcevicĭ.

—o—

„Agitaţiunile partidei poporale“. Di de di publică diarele jidano-maghiare din Budapesta şi din provincia scirĭ despre „îngrigitórele agitaţiunĭ ale partidei poporale“. Pe guvern îl supĕră fórte mult mişcarea ce s'a pornit cu putere îndoită în sînul acestei partide, care în timpul cel mai apropiat îi va face marĭ greutăţĭ şi îi va pune marĭ pedecĭ guvernului ungar. Vinerea trecută au fost alegerĭ comunale în comuna Rovne din comit. Trencin. In urma presiunei estraordinare a organelor publice fù ales ca primar candidatul „liberal“, şi faptul acesta întru atâta îi înverşună pe aderenţii partidei poporale, încât aceştia împreună cu locuitorii satului vecin, Dlhepol, sparseră ferestrile tuturor alegĕtorilor „liberalĭ“. Fanatismul mulţimei se îndreptă chiar şi în contra unui capelan, de óre-ce acesta n'ar fi agitat destul de tare. Nou alesul primar se refugiă în satul vecin. Cârciumarii din Rovne, încă se ascunseră de frică, care unde putù, şi poporul le scóse bĕuturile din pivniţĭ şi tóte le consumă. In fine sosiră gendarmii carĭ întrevenirā cu arma şi arestară pe 7 indivizĭ. A doua di fù comandat la Rovne un batailon de infanteriă din Trencin.

—o—

Pe ai cui banĭ? „Revista Orăştiei“ anunţă, că broşura lui Slavicĭ „Tribuna şi tribuniştii“ s'a tipărit în tipografia „Minerva“ din Orăştia în *ediţiune nouă*, fiind adause la ea şi unele „documente“, prin ceea ce se deosebesce de cea apărută în Bucurescĭ fiind mai voluminósă. Din ediţiunea acésta *s'au trimis gratis esemplare tuturor abonenţilor acelei foi*. Se scie, că *tot gratis* s'a distribuit în mii de esemplare şi broşura apărută în Bucurescĭ. Pe ai cui banĭ?

—o—

Despre prima bibliotecă ambulantă a Asociaţiunei scrie „Transilvania“, organul Asociaţiunei: „Despărţĕmêntul Braşov, care în timpul mai nou a început a propaga causa Asociaţiunei cu un zel deosebit, a înaugurat Dumineeă, la 14 Ianuarie v. c. în comuna Feldióra prima bibliotecă *ambulantă* şi a predat'o imediat în folosinţa poporului: Prin acésta s'a făcut *primul pas pentru realisarea unei dorinţe vechĭ şi mult accentuate în sînul Asociaţiunei* şi ast-fel acest început *reclamă întréga atenţiune a cercurilor interesate*“. In fine „pentru informarea direcţiunilor celor-l'alte despărţĕminte“, organul Asociaţiunei publică şi el instrucţiunile privitóre la administrarea acestei prime bibliotecĭ ambulante.

—o—

Afacerea Maurer — Koos. Incă nu s'a împlinit o lună de când fişpanul Braşovului, Mihail Maurer de Uermös, provocase la duel pe redactorul diarului „Kronstädter Zeitung“, şi deja acum publicul braşovén vorbesce de o nouă provocare a numitului fişpan. D-l Francisc Koos, inspector scolar în pensiune, publică adecă în „Ellenzék“-ul din Cluşiu o corespondenţă, în care el satirisă cestiunea de onóre, ce a avut'o fişpanul cu redacterul lui „Kr. Zt.“ Intre altele d-l Koos aminti şi aceea, „că fişpanul Maurer mai are o afacere neresolvată“ (cu advocatul Dr. Veiss) şi acum nimenĭ nu va mai vota încredere d-lui de Maurer, deóre--ce la spatele lui Korodi stă un partid organisat, verdii“. Fişpanul Maurer simţindu-se ofensat prin acéstă corespondenţă încredinţă alaltăerĭ pe martorii sĕi, d-nii Teodor Beldi de Bodola şi baron Szentkereszty ca sĕ provóce la duel pe d-l Koos. Acesta, primind pe martorĭ le spuse, că d-l de Maurer mai are două afacerĭ de onóre neresolvate, dealtmintrelea el (Koos) e de trei lunĭ greu bolnav, nu aude şi nu vede bine, şi astfel — luând în considerare şi aceea, că d-l fişpan provócă totdéuna numai la duel cu pistóle — el (Koos) nu se află în posiţia de-a satisface dorinţei d-lui Maurer, dér speră că în curênd se va puté rastaura într'atâta ca sĕ-i stea d-lui fişpan la disposiţiă înaintea — *judecătoriei*. In urma acésta martorii fişpanului Maurer publică în „Kolozsvar“-ul de ierĭ o declaraţiă, în care — după ce spun ca d-l Koos nicĭ n'a voit sĕ dea satisfacţiă, şi nicĭ sĕ-şĭ retragă corespondenţa „defăimătóre“ — constată, că d-l Koos „nu are nicĭ ideă despre onóre şi cinste, şi prin urmare este incapabil de-a da satisfacţiă séu de-a ofensa.

—o—

„România agricolă“. Asupra acestui studiu economic al d-lui Dr. George *Maior*, publică fóia Asociaţiunei un resumat comparativ de d-l inginer O. *Tilea*. In introducere d-l Tilea dice: Cu motto: „sărac în ţéră săracă“ a publicat d-l Dr. George Maior întâiu în „Gazeta Transilvaniei“, pe urmă în o broşură separată, un studiu economic despre România. Persóna autorului — fiind de o parte profesor de agricultură, ér de altă parte timp mai îndelungat espertul unei societăţĭ de banĭ în afacerĭ financiare agricole, — ne dă deplină garanţă, că descrierea e fidelă şi ne arată adevĕrata situaţiune agronomică din România, deşi cetirea acestui studiu important a făcut asupra mea impresiunea, că autorul vede lucrurile cu mult mai negre decum sunt în realitate. Legătura de sânge cu fraţii din România, raporturile nóstre economice şi financiare cu ţéra vecină, mĕ

---

vestmintelor lor ne privesc cu ochĭ curioşĭ. Privirea lor par' că vine din trecut.

Décă statul sud-slav, despre a cărui formare diplomaţii vorbesc serios, se va realisa odată de fapt, atuncĭ acéstă capelă va fi sanctuarul principal, tot aşa, cum Nichita va fi domnitorul legitim.

Dér sĕ întrebăm, ce se va alege din Slavĭ, décă vor descinde din munţii lor înalţĭ şi se vor înjgheba în adevĕrată naţiune. Nu-mĭ pot închipui, că ei vor deveni o naţiune modernă, care renegându-şĭ cu desĕvêrşire datinele străbune, sĕ între cu totul în curentul secolului. Cred, că ei îşĭ vor păstra şi mai departe icónele şi vor ţiné osĕmintele martirilor în cutii scumpe. Şi acéstă capelă va fi Mecca lor.

In tăcerea sĕrbătoréscă şi cucernică, un fel de presimţ mĕ cuprinde, când gândesc, că pote stau lângă legănul unei nouĕ naţiunĭ.

Deluţĕră.

îndémnă sĕ scot în relief datele mai momentuóse din acest studiu și, încât îmĭ permite cadrul acestui articol, sĕ fac o paralelă între starea nóstră economică și a celor din regat. — Observăm, că importantul studiu al d-lui Dr. G. Maior se află de vêndare și la administrația foiei nóstre. Un esemplar cóstă 80 cr.

—o—

Costumul național maghiar și tinerimea. Am fost amintit, că între studenții universitarĭ din Budapesta s'a pornit mișcarea, ca ei în timpul sĕrbărilor milenare sĕ umble toțĭ îmbrĕcațĭ în costume naționale maghiare. Pentru a desbate acéstă cestiune, presidentul clubului universitar convocă pe ḑiua de 28 Febr. o mare adunare a tinerimei universitare. Se și adunară cam 300 de universitarĭ în edificiul universității și se ținură vorbirĭ înfocate, însĕ — tóte fură zădarnice. Foile Budapestane spun, că oposițiunea (?) făcù în continu spectacol, și ast-fel neputându-se lua o hotărîre definitivă, președintele clubului închise ședința, care de-ocamdată nu avù nicĭ un resultat. Mare mirare!

—o—

„Creditul Agricol" în România. — Direcțiunea acestei Societățĭ a încheiat bilanțul pentru anul 1895. Bilanțul se soldéză cu un beneficiu de 1.550.071 fr., din care scădêndu-se 155.000 francĭ pentru fondul de reservă, rĕmâne un beneficiu net de 1.395.000 francĭ, cifra care urméză a-se vĕrsa în cassa Statului și care acoperă cu prisos anuitatea capitalului de 20 milióne fr. procurat prin emisiune de rentă amortisabilă. Este de observat, că anul 1895 a fost unul din cei mai bunĭ anĭ. Rĕmășițele datorite de sătenii împrumutațĭ la Creditul Agricol, care în Septemvre se urcau la 10 milióne francĭ, s'au plătit aprópe tóte, astfel că la 31 Decemvre 1895, ele erau reduse la 1.800.000 francĭ. „C. F".

—o—

Credință deșértă. Intre locuitorii de rênd ai orașului Semlin și ai împrejurimei de acolo se lățise ḑilele trecute credința, că în spitalul orășenesc din Semlin zace o țĕrancă din satul Sucrin, și ea e bătută cu potcóve, atât la mânĭ cât și la picióre, și că ea ar fi o vrăjitóre, care peste nópte se preface într'un cal. Poporațiunea Semlinului începù a merge în masse la spital, pentru de-a vedé pe acea femeiă. Direcțiunea spitalului ordonă, ca ómenii sĕ fiă lăsațĭ sĕ între în tóte încăperile spitalului, pentru de a-se convinge, că ei au căḑut jertfă credinței lor deșerte.

—o—

Incendiile în România. Intre diferitele accidente, carĭ păgubesc avuția națională, incendiile sunt fără îndoială cele mai simțitóre. Desvoltarea asigurărilor, carĭ contribue fórte mult la ușurarea riscurilor, se póte vedé din următórele cifre estrase dintr'un tablou asupra *Statisticei incendiilor* pe anul 1894 publicat de direcțiunea generală a statisticei oficiale: Imobile incendiate 2838, valórea pagubei 7.432,893 valórea asigurărei 3.454,866; Producte incend. val. pagubei 1.208,563 val. asig. 650,489; Fân și pae incend. val. pag. 1.007,166 val. asig. 211,120; Pădurĭ, hectare 9.072 val. pag. 821.824; Animale, capete 413 val. pag. 36.039; Diverse 2.483,342. Total val. pag. 12.999.827 val. asig. 4.316,475. După cum se vede din aceste cifre, totalul sinistrelor causate de incendiĭ este de trei orĭ mai mare decât suma asigurată, ceea-ce denotă că spiritul de asigurare contra risicurilor nu este încă destul de rĕspândit în România. In ceea ce privesce agricultura, asigurarea productelor a fost fórte slabă în raport cu valórea pagubelor. Ar fi de dorit ca agricultorii românĭ sĕ-șĭ dea mai bine séma de gravitatea pagubelor, și sĕ nu neglijeze nimic pentru a asigura productele lor. Același lucru am dori sĕ-l vedem și pentru pădurĭ, vite și altele, a căror valóre se urcă la peste 3 milióne, dér care nefiind asigurate, acéstă valóre a dispărut spre marea pagubă a posesorilor lor. „C. F."

—o—

Societatea filarmonică din loc va da mâne, (Miercurĭ) séra în sala de concerte al doilea concert al sĕu sub direcțiunea d-lui Anton Brundner, și cu concursul artistului de violoncel, d-lui Carol Klein din Bucurescĭ, precum și a musicei orășenescĭ. Programul: 1. E. N. Reznicek: Uvertura din opera „Dona Diana"; 2. Saint-Saëns: Concert A-moll pentru violoncel cu acomp. de orchestră; 3. R. Volkmann: Serenadă pentru violoncel și orchestră; 4. Haydn: Symphonia D-dur. Inceputul la 8 óre séra. Intrarea e permisă numai în pause.

Din comitatul Făgărașului.

Comit. Făgărașului, Februarie 1896.

Fóie verde măgheran,
M'a făcut maica oltean,
Oltean mândru și voinic
Nu mi-i frică de nimic!

Va fi fost, va fi fost vre-odată și așa! De bună sémă, că va fi fost, căcĭ de n'ar fi, nu s'ar povesti. S'au metamorfosat însĕ bieții Oltenĭ în decursul timpului tot spre mai rĕu și aḑĭ li-e frică de tóte.

Și că contribuit'a la acéstă durerósă decadință vitregitatea timpurilor și a tractărei politice atât de demoralisatóre și scandalóse, cum este și aḑĭ, orĭ că amestecul Oltenilor cu elemente importate și mai accesibile pentru slugărnicia față cu cei dela putere este causa, — acésta e indiferent. Destul, că în ce ne privesce pe noi, stările în acest comitat putem ḑice curat românesc, sunt atât de deplorabile și destrăbĕlate, încât nu mai pot avé păreche nicăirĭ.

In 24 Februarie n. c. s'a ținut alegere de membri municipalĭ în 4 cercurĭ curat românescĭ. După multele desastre, ce le-am suferit în trecut și după volniciile ne mai pomenite comise de stăpânire cu ocasiunea ultimelor alegerĭ de funcționarĭ municipalĭ, eram în drept sĕ așteptăm, că ni-se vor strînge șirele, și că ómenii noștri vor fi una, luptând cu însuflețire pentru biruința causei nóstre.

— Dér ce sĕ veḑĭ? — Și cu astă ocasiune în cercurĭ curat românescĭ s'au ales membri municipalĭ: la Veneția inferióră groful Delamot, la Mărginenĭ Zanko Emil și la Viștea inferióră Bisztrai Jozsef. Și aceștĭ patrioțĭ patentațĭ, de sigur, că numai pentru Românĭ și cu Românii nu vor lucra. Românii îi sciu, că nu le pot fi amicĭ, îi sciu că trebue sĕ le fiă și le sunt dușmanĭ neîmpăcațĭ, ca și în trecut, și totușĭ îi aleg sĕ le fiă domnĭ, sĕ le poruncéscă, sĕ decidă peste sórtea lor contra lor. Asta este ceva de desperat!

Dér de mult se continuă acest proces nefast în poporațiunea nóstră și acésta din simpla causă, că inteligența chiămată sĕ conducă cu sinceritate și desinteresare poporul, fiă de frică, fiă din indiferentism, *lasă poporul speculanților politicĭ*; mai adaugem apoi, că unii conducĕtorĭ ai nenorocitului popor de sub conducerea lor, avênd interesele lor particulare, tac mulcom, ba așa pe sub mână, pe furișate, unii chiar apróbă pașii prigonitorilor noștri, ca așa binevĕḑuțĭ în ochii acestora, sĕ-șĭ pótă face și ei *trebșorele* și sĕ li-se împlinéscă dorințele.

Óre alegerile de mai sus și cu deosebire alegerea spulberatului Benedek la Tohanul vechiu și a altor patrioțĭ patentațĭ în cercurĭ curat românescĭ nu dovedesce acésta rușine? — Ba da! ba da! o dovedesce până la evidență, căcĭ inteligența nóstră, décă mai ține ceva la causa nóstră națională, este datóre sĕ lupte pe cale legală luptă energică și *desinteresată*, și sĕ nu lase poporul în orbecare!

In centru, în Făgăraș, advocatul Micu și până a fost independent, din timpurĭ vechĭ, cocheta cu cei mai neîmpăcațĭ dușmanĭ ai noștri. S'a mai scris deja în foi despre acésta. Lucrul e cunoscut. El s'a făcut membru la „Karpategylet". Față de causele române însĕ acțiunea și rĕspunsul 'ĭ era, că tot-déuna umfla din umerĭ și își rîdea flegmatic obicinuitul sĕu rîs nătăvălos. Sĕ-ĭ fiă bine! El li-a jucat pe plac și ei l'au pus de fiscal la comitat. Și-a primit plata. Insĕ sĕ nu uite, că tótă plata își are și rĕsplata.

Cei dela sate nu prea cunóscem tóte secretele deplorabilelor stărĭ, décă vedem tristele urmărĭ și în tóte suntem neorientațĭ. Lipsițĭ și de cea mai mică organisare, stăm cu toții ca imposibilĭ și contrarii noștri își joc mendrele după bunul lor plac. Slăbiciunea și ticăloșia nóstră, ér nu puterea lor, îi întăresc pe ei.

In scurtul timp, de când este Bausnern fișpan, a alungat din oficii pe vicecomitele român, pe cassarul și pe toțĭ primpretorii din cercurĭ și alțĭ funcționarĭ românĭ și în locul Românilor alungatĭ și nimicițĭ fără îndurare, fără respect de lege și fără frică de Dumneḑeu, au căpătuit tot Neromânĭ clicașĭ și sateliți de ai lor.

Dér dăi pace, că prin astfel de pĕcătoșii puternicii ḑilei ne presentă sistemul lor tot mai monstruos și mai înfiorător, face abisul tot mai adênc și diferențele, ce ne desparte, le măresce și le înseninéză tot mai tare.

Slăbiciunea, slăbiciunea și ticăloșia Românilor trebue curmată, căcĭ altfel tot la mai rĕu și la mai mare ocară vom ajunge. La stările miserabile de aḑĭ se potrivesce numai ḑicala:

Țéra Oltului
Para focului
Pită de sĕcară
Țéră de ocară.

— X —

Mulțămită publică

aduce societatea de lectură „Ioan Popasu" a studenților românĭ din Brașov onor. p. t. public, care a binevoit cu ocasiunea ședinței festive aranjată în 11 Febr. a. c. de a contribui cu următórele sume pentru mărirea fondului bibliotecei:

V. Voina, protopop 2 fl., Negoescu, Poiana-Sărată 1 fl., D. Voina, contab. Dêrste 50 cr., I. Avrigeanu 1 fl., Ștef. Chicomban 2 fl., Dragomir Pulpaș 1 fl., Gămulea 60 cr., Internat. din Prund de fete 3 fl. 50 cr., Paraschiva Lencescu, Rotbav 50 cr., D-na I. Săbădeanu 1 fl., D-na Popoviciŭ 5 fl., I. Lacea, învĕțăt. 50 cr., Florea Preșmereanu 50 cr., C. Bidu 50 cr., G. Manu 2 fl., Cost. Lacea 50 cr., Vătășan, învĕț. 50 cr., Stoicoviciŭ 1 fl., Elena Tocanie 15 cr., I. Pricu, Iancu Spuderca, Vas. Baboe, contab., Ștef. Bărbuceanu, Teod. Spuderca câte 50 cr., D-na M. Stănescu 2 fl., D-na Branisce, G. Sterianu, Mica Stinghe, Ios. Moldovan funct. de bancă, I. Dariu câte 1 fl., D-na Dariu 50 cr., D-na Perșenar 50 cr., Maria Cernea 1 fl., P. Pop jude 1 fl., I. Săbădeanu 2 fl., I. Dușoiu 1 fl., Damian adv. 1 fl. 50 cr., Iancu Coliban 1 fl., Chicomban 40 cr., Bunea prof. 1 fl., Nicol. Flușturean 50 cr., I. C. Panțu, prof. 50 cr., Vătășan 1 fl., Maria Cristu 50 cr., G. Pop 1 fl., Carl Jurak, senior 1 fl., Inter. „Bellu" 4 fl., P. Petrescu 1 fl., Vas. Glodar prof. 30 cr., B. Popoviciu 1 fl. 50 cr., B. Baiulescu 1 fl., Ioan Socaciu prof. 1 fl., Belisimus 2 fl., Popescu prof. 2 fl., Ios. Maxim 1 fl., Ier. Barițiu 1 fl., D-șóra Ungur 50 cr., D-șóra Bogdan 1 fl., G. Chelariu prof. 1 fl., S. Bărbucean 1 fl., D. Platoș 1 fl. 50 cr. Ars. Vlaicu, prof. 1 fl., Anios Gligor 50 cr., Căpățînă 30 cr., Vas. Meșotă 30 cr., D-na Rusu 50 cr., N. Stinghe 20 cr. V. Fulga 30 cr. Nic. Bêrsan, inv. 1 fl., Emilia Aron 1 fl., G. Căpățînă 20 cr., I. Preda 20 cr., Ardelean 20 cr., N. Loga 20 cr., Virgil Onițiŭ 3 fl., D-na Zoe Dima 1 fl., Dumitru Iarca 1 fl., Alecsandru Dogariŭ, Herman 90 cr., G. Gal 50 cr., I. Străvoiŭ 1 fl., G. Șerban 1 fl., Pomp. Dan, prof. 1 fl., I. Butnariu, înv. 50 cr., Damian 1 fl., Străvoiŭ 50 cr., D. Făgărășan prof. 2 fl., P. Dima prof. 1 fl., Iosif Blaga 2 fl., I. Bugariu, preot militar 5 fl., Nache Dușoiu 50 cr., Moldovan Alex. 1 fl., I. Morariu 50 cr., D-na Muntean 70 cr., Major 50 cr., Ioan Popea, prof. 1 fl., Muntean 3 fl., T. Stănescu 10 fl., G. Davidescu 50 cr., I. Săniuță 2 fl., N. N. 50 cr., G. Dogariu, paroch 50 cr., Mocanu Elena 1 fl. 60 cr., D-șorele Wagner 2 fl. 50 cr., Maria Parzaghivan 40 cr., Parasch. Bădițoiŭ 40 cr., Elena Bomban 40 cr., G. Preșmerean 50 cr., G. Navrea 1 fl., Mușlea 50 cr., Charlota Hiemesch 40 cr., Ioan Lemény 1 fl., L. Nastasi, prof. 1 fl., N. Biju căpit. 1 fl., Baptist Boiu, prof. 1 fl., C. Biju 50 cr., D-na Găvruș 1 fl., Sorescu 40 cr., N. Zarnovean 20 cr., N. Dușoiu 50 cr., H. Pușcariu adv. 1 fl., D. Steriu 20 cr., G. N. 20 cr., N. Hebean 20 cr., I. Burduloiu 3 fl., Latzina 60 cr., G. Loga 20 cr., I. Ardelean 20 cr., Petric, protop. 1 fl., Hariton 50 cr., Ip. Ilasievici prof. 1 fl., Bologa 50 cr., Popea 50 cr., Petric 50 cr., G. Nica 2 fl., V. Ocășanu 50 cr., I. Zănescu 1 fl., M. Giuvălcă 50 cr., Reveica Giuvălcă 20 cr., Parasch. Lupan 50 cr., Ioan de Lemeny senior 2 fl., Teod. Ploscă 25 cr., Axente Sever 50 cr., D-șóra Panțu 50 cr., Elena Sfetea 1 fl., Florea Pernea 50 cr., Ghiță Popp 5 fl., V. Goldiș, prof. 1 fl., Dr. Lemeny Eugeniu 1 fl., Dela elevii din clase infer. 7 fl. 65 cr. — Suma totală 163 fl. 35 cr.

Brașov, 11 Faur 1896.

N. Bogdan, președinte. **St. Bărbuceanu**, secretar.

G. Stănescu, cassar. **N. Bercu**, control.

Literatură.

A apărut Nr. 4 din anul al *șéptelea*, al interesantei reviste bilunare, **„România musicală"**, sub direcțiunea artistică a d-lui Constantin M. *Cordoneanu*, cu următorul bogat și plin de interes sumar artistic-literar: Catedra de flaut și clasa corală, de C. M. Cordoneanu; De peste Carpațĭ; Dorel (nuvelă) de Th. Avr. Aguletti; Cronica teatrală de V. Gr. Elvir; Concert Sinfonic de C. M. Cordoneanu; Profile—Glinka de T. A. Aguletti; O nouĕ artistă română de Ildem; Un raport de Alex. Podoleanu; Rubrica seriósă de Satyr; O intreprindere lăudabilă de I. P.; Ambrois Tomas de Ildem; Academia de medicină din Paris — despre musică (urmare); Teatrul Popular de Vergiliu N. Cucu; Baritonul Renaud de C.; O făclie de Pasce; Din gazetele strĕine; Mersul musicei peste Carpatĭ; Una-alta; Bibliografii. — Prețul abonamentului în România: pe an lei 12; pe șése lunĭ lei 7, în strĕinătate: pe an lei 14; pe șése lunĭ lei 8. Pentru *preoțĭ*, *învĕțătorĭ* și elevĭ pe an lei 8, și în Transilvania 3 fl. 50 cr. Redacția și administrația în Bucurescĭ str. Oltenĭ 46.

Scirĭ telegrafice.

Viena, 3 Martie. La alegerile comunale în colegiul al doilea s'au ales **14 liberalĭ și 32 anti-semiți**, adecă ca și în Septemvre a. tr. *Alegĕtorĭ anti-semițĭ însĕ au fost mai mulțĭ ca în anul trecut.*

Orșova, 3 Martie. Canalul dela Porțile de fier este gata. Se va preda comunicației însĕ numai după ce se va deschide și navigația între Orșova și Pórta de fier.

DIVERSE.

O invențiune sensațională. Graphologul Müller din Germania a inventat un aparat, prin care se face posibil ca cine-va, la plimbărĭ și escursiunĭ etc., sĕ pótă scrie umblând. Aparatul, se ḑice, că se póte ușor aplica pe pieptul poetului, reporterului, învĕțatului etc. călĕtor; apĕsând cu degetul arĕtător asupra unui nasture se pune în funcțiune o mică lampă electrică. Noua invențiune, asupra căreia i s'a raportat împĕratului german în presența ministrului de instrucțiune, se ḑice, că va primi numele: *„Dromograph"*.

Inmulțirea poporațiunei în Europa. După „Economiste Européen", poporațiunea Europei s'a înmulțit din anul 1885 până în 1895 cu 29,922.800. Dintre aceștia pe Rusia se vin 12,510.800; pe Germania 4,522.200; pe Austro-Ungaria 3,502.200; pe Anglia 2,472.400; pr Turcia 1,100.000; în Francia, a cărei poporațiune în jumĕtatea a doua a deceniului din vorbă a scăḑut continuu, crescerea a fost de 674,000 suflete.

Cursul pietei Brașov.

Din 3 Martie 1896.

Bancnote rom.	Cump.	9.50	Vênd.	9.53
Argint român.	Cump.	9.44	Vênd.	9.49
Napoleon-d'orĭ	Cump.	9.54	Vênd.	9.56 1/2
Galbenĭ	Cump.	5.62	Vênd.	5.67
Ruble rusescĭ	Cump.	127. 1/2	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	58.60	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	10.70	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.75	Vênd.	101.75

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Cursul la bursa din Viena.

Din 2 Martie 1896.

Renta ung. de aur 4%	122.—
Renta de coróne ung. 4% . . .	99.05
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½% .	124.—
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	101.75
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	121.40
Bonurĭ rurale ungare 4% . . .	96.80
Bonurĭ rurale croate-slavone. . .	97.—
Imprum. ung. cu premii	154.50
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Segedin.	143.—
Renta de hârtie austr.	101 10
Renta de argint austr.	101.05
Renta de aur austr.	122.10
Losurĭ din 860	147.—
Acţii de ale Băncei austro-ungară.	988.—
Acţii de-ale Băncei ung. de credit.	416 25
Acţii de-ale Băncei austr. de credit.	377.50
Napoleondorĭ.	9.57½
Mărcĭ imperiale germane . . .	59.02½
London vista	120.75
Paris vista	47.85
Rente de coróne austr. 4%. . .	101.35
Note italiene.	42.75

PUBLICAŢIUNE.

Pentru edificarea unui grajd de lemn în douĕ despărţĕminte cu un şopron pentru cară în stupinile Braşovului sĕ va ţinea licitaţiune minuendă Lunĭ în 4 (16) Martie 1896 la 10 óre înainte de amiadĭ în cancelaria Eforiei şcólelor centrale române ort. rĕs. Edificiul gimnasial suburb. Scheiŭ gróverĭ.

Planul de edificare precum şi condiţiunile licitaţiunei sĕ pot vedea în cancelaria sus arătată.

Braşov, 19 Februarie, (2 Martie) 1896.

1—2

AURARIA cassa de economii societate pe acţiunĭ în ABRUD.

CONVOCARE.

Domnii acţionarĭ a cassei de economii „AURARIA" societate pe acţii în Abrud sĕ convócă prin acésta la

a VIII-a adunare generală ordinară,

carea sĕ va ţiné în Abrud în 21 Martie 1896 la 9 óre înainte de prând în localitatea institutului.

Obiectele discuţiunei vor fi:

1. Raportul anual al direcţiunei asupra comptului anual, a bilanţului şi a împărţirei profitului.
2. Raportul comitetului de supraveghiare.
3. Impărţirea profitului curat.
4. Sortarea celor trei, şi alegerea celor cincĭ membrii în sinul direcţiunei.
5. Fixarea mărcei de presenţă pre anul 1896.
6. Alegerea consiliului de supraveghiare pe un an.

In sensul §-lui 17 din statute, la adunare vor puté participa numai acei acţionari, carĭ sunt trecuţĭ cu 6 lunĭ mai înainte ca acţionari în registrul acţionarilor, şi carĭ cel puţin până în 20 Martie 1896 d. a. la 5 óre şi-au depus pe lângă revers la cassa societăţei, acţiile scrise pe numele lor, respective pe al acelora pre carĭ îi represintă împreună cu dovedile de plenipotenţă.

3—3

Abrud, în 24 Februarie 1896.

Direcţiunea.

Contul bilanţului

ACTIVE	fl.	cr.
Cassa în numĕrar	5663	88
Cambii de bancă	295626	01
Imprumuturĭ hipotecare	55539	25
Efecte	12490	01
Mobiliar . . . . fl. 315.36 cr.		
„ după amortisare de „ 31.54 „	283	82
Diverse conturĭ debitóre	174	40
	369777	37

PASIVE	fl.	cr.
Capital social 300 acţiunĭ à 100 fl. . . .	30000	
Fondul de reservă statutar al acţionarilor .	20000	
Fondul special de reservă	2101	25
Fondul de pensiune al funcţionarilor. . .	5421	28
Depunerĭ pentru fructificare	236273	09
Cambii de bancă reescomptate	58529	
Interese anticipate pro 1896	3387	46
Diverse, conturĭ creditóre	577	85
Profit transpus din 1894 . . fl. 3000.— cr.		
Profit net . . . . . . „ 10487.44 „	13487	44
	369777	37

Contul profitului şi perderilor.

EŞITE	fl.	cr.
Interese:		
pentru depunerĭ spre fructificare . . . . . . fl. 11719 64 cr.		
pentru fon. spec. de reservă „ 101 25 „		
pentru fondul de pensiune „ 260 28 „	12081	17
Spese:		
Salare, chirie, spese de postă şi altele de birou . . . fl. 4866 70 „		
Marce de presenţă . . . „ 432 — „	5298	70
Contribuţiune:		
directă . . . . . . fl. 2298 55 cr.		
10% dare la interesele dela depunerĭ şi comp. de timbr. fl. 1248 07 cr.	3546	62
Amortisare din mobiliar . .	31	54
Profit transpus din 1894 . fl. 3000 — cr.		
Profit net . . . . „ 10487 44 „	13487	44
	34445	47

VENITE	fl.	cr.
Interese:		
dela cambii de bancă . fl. 25605 36 cr.		
dela împrum hipotecare . „ 4447 42 „		
dela efecte publice . . „ 80 80 „	30133	58
Profit transpus	3000	—
Provisiunĭ	1311	89
	34445	47

Abrud, în 31 Decemvre 1895.

A. Filip director esecutiv. **Silviu Lazar** comptabil.

Membrii direcţiunei:

G. Ivascu. **Candin David.** **Nicodim Cothisel.** **Petru Macaveiu.**

Subsemnatul comitet de supraveghiare a esaminat bilanţul present, contul profitului şi al perderilor şi confrontându-le cu registrele principalĭ şi auxiliarĭ ale institutului, constatăm că le-am aflat cu acelea în deplină consonanţă şi în ordine.

Abrud, în 25 Februarie 1896.

Basiliu Basiota. **Nicolau Lobontiu.** **Laneş Giurchescu.** **Ioan Todescu.** **Dr. Vasile Fodor.**

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei" à 5 cr. se potŭ cumpĕra în librăria Nicolae Ciurcu.

Tipografia A. Mureşianu, Braşov.